

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.
ਹਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ,- ਜਵਾਬਦਾਤਾ
Crl. ਐਮ. ਨੰਬਰ 21336/2003 ਦਾ ਐਮ
25 ਫਰਵਰੀ, 2004

ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 - ਐੱਸ. 7, 13(1)(d) ਅਤੇ 13(2)- ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973—ਚੈਪਟਰ XIV, S. 173—ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼—ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ—ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਕਲੇਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਪੀ—ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀਬੀਆਈ ਅਸਹਿਮਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਸੀ.ਬੀ.ਜੇ. ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਕਲੇਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ— ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਹੋਲਡ, ਨਹੀਂ—ਜੇਕਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 190(1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲਓ- ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੌਪੀ ਗਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਮੁੜ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਜੇ ਉਹ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੇਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 190 (ਐਲ) (ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। c) ਕੋਡ ਦੇ, ਪਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ।

(ਪਰਾ 14)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਫਜ਼ੂਲ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਪਰਾ 14)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਏ.ਐਸ.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਜੀਤ ਕੇ. ਮਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜ ਲਈ।

ਰਾਜਨ ਗੁਪਤਾ, ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਵਕੀਲ, ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ

ਨਿਰਣਾ

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 29 ਜਨਵਰੀ, 2003 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ 6) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਤਕਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। - ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 7, 13(I)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ RC ਨੰਬਰ 33/2000/CHG, ਮਿਤੀ 22 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ, 1988 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਇੱਕ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 500 ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੋ ਰਿਕਵਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਛਾਪਾਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 6 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ 500 ਰੁ.

(3) ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ 29 ਮਈ 2001 ਨੂੰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਜੂਨ, 2000 ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਨੰਬਰ 3 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਫਟਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ.

ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-2) 1 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ 6 ਜੂਨ, 2000 ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਟ੍ਰੈਪ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰੈਪ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਕੁਝ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਨੋਰਥ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟੀਮ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ।

(4) ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-1) ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, - ਮਿਤੀ 19 ਨਵੰਬਰ, 2001 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-4) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ, ਜੋ ਕਿ 1 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ,

ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ , ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਜੇਟੀਓ ਇਨਡੋਰ/ਐਸਡੀ (ਟ੍ਰੈਫਿਕ) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਭੇਜੀ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹਨ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਗ਼ੀ ਪੈਸਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਢ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-2), ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਕੈਨਿਕ (ਇੰਡੋਰ) ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਸਿਫਟਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਲੀਫੋਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਜੂਨ 2000 ਨੂੰ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਨੰਬਰ 42 ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਦੀ ਸਿਫਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਕੁਝ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਟੈਲੀਫੋਨ; ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹਨ; ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਫਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਗਵਾਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ 24 ਜੂਨ, 2002 ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-5)।

6) ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., ਪਟਿਆਲਾ - ਨੇ 29 ਜਨਵਰੀ, 2003 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-6) ਦੁਆਰਾ, ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਫਿਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ 1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। , 2000, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਗ਼ੀ ਪੈਸਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ, ਪਰ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਦਾਗ਼ੀ ਪੈਸੇ ਕੱਢ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੋਸਤ ਹਨ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

7)) ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-5) ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 19 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਵੰਬਰ, 2001 (ਅਗੋਂਜ਼ੀ P-4)। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 1 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਤੱਥ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨੇੜਿਓਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲਾ ਰਾਜ਼. ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ 28/29 ਮਈ, 2000 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ. ਜਦੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ, ਸਟੈਂਡ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਇੰਟਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸ਼ਿਫਟਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, "ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੋ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਪੜਤਾਲ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ, ਲਗਭਗ ਉਹੀ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 29 ਮਈ, 2001 (ਅਗੋਂਜ਼ੀ P-1) ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 17 ਸਤੰਬਰ 2001 ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅੰਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਵਾਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਭਿਨੰਦਨ ਝਾਅ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ (1), ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ (2), ਅਤੇ ਆਰ. ਸਰਲਾ ਬਨਾਮ

ਟੀਐਸ ਵੇਲੂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਹੋਰ (3)।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 117
- (2) (1998) 6 SCC 551
- (3) (2000) 4 SCC 459

(8) ਭਾਵੇਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। - ਜਾਂਚ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਮ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। .

(10) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ('ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਡ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਚੈਪਟਰ XIV ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੋਬਲ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਉਹ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰੇ, ਪਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ

ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (I)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਭਿਨੰਦਨ ਝਾਅ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:--

The entire scheme of Chapter XIV ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ/ਸਕੋਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਰਾਇ ਦਾ ਗਠਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, 'ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ', ਜਾਂ ਧਾਰਾ 169 ਦੇ ਤਹਿਤ, 'ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ'। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ 'ਤੇ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਘੇਰਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 169 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕੇ। . ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਜ਼ਾਬਤਾ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਂਚ, ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਖਿਰਕਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਾਏ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਰਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਕਦਮ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਭੇਜਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 169 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਮ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ (sic. impinge) ? ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕੇ।

(11) . ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ (*ਸੁਪਰਾ*) ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਵਿਤਰ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ

ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਆਰ. ਸਰਲਾ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਸ. ਵੇਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ:-

“ ਰਾਇ ਦਾ ਗਠਨ, ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪੜਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਇ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਠੇਕ ਦੇ ਉੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ. ਉਸ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਮ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਉਸਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਖਾਸ ਰਾਏ ਜਾਂ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਕਦਮ ਕੇਵਲ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਕਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਅਣਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਲੇਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਫਿਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 1 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 6 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਸੀ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। . ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਮੁੜ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਜੇ ਉਹ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੇਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 190 (ਐਲ) (ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ C) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ।

(15) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 29 ਜਨਵਰੀ, 2003 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-6) ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Harinder Pal Singh v. State of Punjab and another 614
(Satish Kumar Mittal, J.)

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ